ANY VII. PALAMÓS, GENER DE 1920. NÚM. 74

Qüestions culturals.

Edificis escolars.

Diuen molts pedagogs que allà on hi ha un mestre existeix una escola, però també a la nostra terra tenim una dita que afirma que *la casa fa l'home*. Que l'escola faci el Mestre, ja ens en guardarem pla bé d'assegurar-ho. L'escola no el fa el Mestre, no pot pas crear-lo: l'escola higiènica, alegra i ben acondicionada crida, atrau, convida al treball del Mestre, d'aquell que té consciència dels seus deures. Els infants són els qui en reben directament el profit d'aquesta labor quieta i persistent; aquests infants esdevenen homes, i llavors és la Pàtria qui en rep els beneficis de tota l'obra escolar.

Així és, que dotar una població d'edificis escolars *ad-hoc* és posar la primera fita per a la dignificació humana i per a la prosperitat de la terra que ens ha vist néixer. I els qui sentim quelcom que batega dins nostre cor al contemplar el sol mateix que trepitjaren els nostres avantpassats, tenim l'obligació de fer-lo florir, de fer-lo prosperar, car són les millors obres que podem fer en llur memòria i els millors ornaments que podem posar damunt les tombes llurs.

Manquen a Palamós dues escoles graduades, una de noies i altra de nois. L'Ajuntament ve pensant, de temps, en la solució d'aquest problema, el qual avui es presenta amb caràcter d'urgència. Sembla que el principal entrebanc consisteix en la precària situació econòmica del municipi. Nosaltres hem estudiat amb interès la qüestió i creiem que és possible bastir-les, sense que per a res se n'hagin de ressentir les arques municipals.

Amb 150.000 pessetes poden construir-se unes escoles graduades senzillament, higièniques i pedagògiques que satisfacin les condicions necessàries. Les dues escoles graduades juntes vindrien a costar 300.000 pessetes.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Com que el municipi està al corrent de pagues a l'Estat, no li seria pas gens difícil lograr una subvenció del 50 per cent, que no és de les més importants. A més d'això, hi ha làmines a Casa de la Vila per valor de 64.000 pessetes.

Fem-ne un esquema de totes aquestes dades, per a major comprensió dels lectors.

Cost de les dues escoles graduades			300.000 ptes.
Subvenció de l'Estat	150.000 ptes.		
Valor en làmines	+ 64.000 »	—	214.000 »
			86.000 ptes.

Aquestes 86.000 pesetes són les que hi hauria d'afegir el municipi, les quals es podrien trobar: 1er, per emprèstit a particulars; 2on, per préstec a la Caixa Comunal de Crèdit de la Mancomunitat, que deixaria el capital a un interés no major del 4 per cent; i 3er, valent-se de la Caixa d'Estalvis i Pensions per a la Vellesa, de Barcelona.

Fent-se en la forma darrerament indicada, la Caixa d'Estalvis i Pensions per la Vellesa se'n cuidaria de bastir les escoles pel seu compte i les cediria a l'Ajuntament, quan aquest hagués amortitzat el capital en un període de temps comprès entre dos i trenta anys. En aquest supost, l'anualitat que s'hauria de satisfer seria de 5.594'42 ptes., de les quals podrien pagar-se'n més de 3.000 amb ço que actualment es gasta en lloguers de locals escolars i habitació dels corresponents directors. Es a dir, amb unes 2.500 pesetas anuals de despeses, la vila de Palamós comptaria amb dos edificis escolars per a escoles graduades pròpies!

Hem fet els cálculs suposant que rels palamosins no estimen la seva pàtria petita, i tots ens sabem de memòia els noms d'uns fills benemèrits que ja mai s'han negat a contribuir amb llur cabals en qualsevulla obra de millorament moral i material. Estem segurss seguríssims, que el dia que s'iniciï una subscripció en aquest sentit, la generositat de tots els bons palamosins que lluny de nosaltres senten la nostàlgia del caràcter franc i de la bellesa de nostra vila, joiell preadíssim de l'Empordà, deixarà admirats els qui no creuen en la força poderosa que amaga el nom de Pàtria.

Segurament que «Marinada» se'n tindrà per molt gojosa el dia que una subscripció en les seves planes ens demostri que les nostres pobres paraules han esdevingut profecia.

T.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

A una nena

Escolta: lo que diuen per la vila
potsê encara no ho saps.
Conten que un jorn reunides les ondines
en son palau que tenen dins del mar
feren una joguina, una monada,
un *bebè* primorós i delicat.
Modelaren son cos de mareperla,
d'esvelta forma, meravella d'art,
posaren-li per boca una petxina
i per llavis li orlaren de coral,
per dents bocins menuts d'alba madrèpora,
per ulls dues perles negres de Ceilan.
Vestiren-lo amb blanquíssims vels d'escuma,
en ton bressol d'esponja el van posar,
amb infantívol plor sempre hi jugaven,
i una tarda tranquila, cap al tard,
sense sapiguer com, el varen perdre;
el cercaren, mes fou treball en va.
La renglera d'onades que el bressaven
a terra el varen dur surant, surant,
l'escopiren damunt de l'àuria sorra
i els teus pares allà el varen trobar.
Jo això no ho crec, pro si que quan contemplo
ta boca i ulls i cutis delicat
m'apar que són amb perfecció assombrosa
nacre, perles, madrèpora i coral.

J. B. C.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

DES DE NEW YORK

Les llums de Broadway

Apagaran les llums de Broadway, o les deixaran enceses?

Aquesta pregunta, tan trivial a simple vista, preocupa actualment més els neoyorquins que el complicat problema megicà, més confós i insoluble que el de la «prohibició», que la desacreditada Lliga de les Nacions, que l'escassesa de sucre i que la mateixa vaga dels miners del carbó, causa directa del probable eclipse total o parcial que amenaça les llums de Broadway.

Si miners i patrons persisteixen en llur intransigència, i si per causa d'ella es tanquen les fàbriques i s'interrompen els transports i es fa impossible la calefacció de les llars, tan necessària en aquest temps d'hivern, els bons neoyorquins seguiran vivint tan tranquilament; mes si per manca de carbó, l'anomenada Gran Via Blanca se torna fosca, la plàcida vida dels pobladors de la metròpoli dels «gratacels» sofrirà un trastorn de conseqüències difícil de preveure.

Tots els pobles, viles i ciutats del planeta, des de Tokio a Londres i des de Pekin a Buenos Aires, tenen el seu carrer Major, la seva Rambla, la seva Avinguda, o el seu *Boulevard;* però enlloc del món se trobarà un carrer tan característic del país com el Broadway de Nova York. I lo més típic, lo més propi, lo més *seu* de la famosa via metropolitana, en el trajecte comprès des del carrer 33 fins al carrer 59 (l'obsessió dels nombres s'ha posat àdhuc en la nomenclatura urbana) no són ses riques tendes, ni els seus amples i elegants teatres, ni la immensa gentada que a totes hores l'envaeix. No. Lo més genuïnament americà, lo més indiscutiblement neoyorquí són les infinites llums elèctriques que il·luminen els innombrables anuncis lluminosos del Broadway.

La ploma-font i la maquineta d'afeitar, tan típicament americanes, la marca de tabac de Virgínia, o la de cigarretes egípcies, la pel·licula de *cowboys*, les lligacames garantitzades a prova de rovell i les mitges a prova de forats, la imprescindible goma de mastegar... En una paraula, tots els productes que la inventiva i l'enginy yanquis donen constantment al món, estan dignament representats amb descomunals lletrers lluminosos, els quals pengen dels teulats, de les parets, de les finestres i de les portes dels edificis, ara alts com un orgullós gegant, ara baixos com un insignificant pigmeu.

Hom ha de confessar que a la nit, l'espectacle que ofereixen tants de milers de llums, que s'encenen i s'apaguen, brillen i es mouen amb incessant parpelleig, és fantàstic i imponent; però a les primeres hores del mati, quan

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

les llums s'apaguen i l'esmortuït sol d'hivern dels països del Nord «torna el Broadway en tenebres», de l'imponent espectacle del vespre no en resta més que un munt immens d'embastides i d'esquelets d'acer, que enlletgeixen i enfosqueixen la gran via, i li donen l'aspecte ruïnós d'una gegantesca urb la qual hagués sofert un colossal incendi.

Per això no és estrany que els neoyorquins prevegin amb paüra la probable ordre de l'administrador de Combustibles, puix sense la il·luminació *a giorno* a què estan acostumats, Broadway de nit els semblarà un camp immens, gens sant, per cert, desproveït dels seus vanidosos focs follets.

J. VENTURA I SUREDA.

New York, Desembre 1919.

L'amor meu

Amor serè de ma vida
de tothom ben ignorat,
companyia beneïda
per la meva soletat.

A mon jove cor t'arreles
i mai he copçat ton bes,
i els somnis em cobriceles
amb el teu record només.

Ets bellíssim com les roses
i brillant com els estels,
i aprenc amb tu noves coses
tot gaudint de grans anhels.

Tu encoratges ma feblesa
i em guies pel bon camí,
compadeixes ma orfanesa
i em guareixes el sofrí.

A voltes fins les rialles
voleien pels llavis meus,
són les teves presentalles
que fonen eternes neus.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Neus eternes que cobrien
el meu pobre cor tan sol;
després les flors hi creixien
per la flama d'un bell sol.

Amor serè de ma vida
tu has allunyat mon enyor!;
sempre restaré agraïda
als teus mots plens de dolçor.

M.ª DEL CARME MARCÉ.

Barcelona 8 de Septembre de 1919.

El Cafè del Noi

(Del llibre «Proses casolanes» a mig fer.)

Premiat en el Concurs de Prosa literària.

(Continuació)

III

Amb quina àsia el Salau seguia els més petits detalls de l'operació que amb posat solemne començava el ganso d'En Tòfol! Se'l mirava fit a fit no deixant-lo mai d'ulls.

Els altres feien el cor fort perquè no els escapés el riure.

De bon principi, va exclamar el Perot:

—Tòfol, no'n sortireu; ja podeu ensumar tres hores seguides (indicant el tres d'oro en la clau convinguda).

—Sí, tres hores si... afegia el Nina—diguessis dotze mesos .. (senyalava el rei d'espasa).

—Un any rodó—precisà el Salau.

—Jo dich dotze mesos.

—Que no és igual?

—Per a mi no—rectificà En Tòfol.

—No? Ara si que em feu gràcia.

—Vaja, deixéu-ho anar, que no us entendreu; estiguem pel joc—digué seriós el Perot.

—Me sembla.. —saltà En Tòfol ensumant i tornant a ensumar pel davant i pel darrera el rei d'espasa—me sembla... que ja s'ha presentat; per part meva queda proclamat aquest rei; ja podeu fer-li acatament.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

I amb les mateixes camàndules s'encarà amb el tres d'oro i li plantà pels bigotis al Salau, que estava afinat com si anés a caure en basca, tot exclamant:

—Ja he capturat el complis; té, aquí te'l presento.

—Per molts anys—cridà el Perot.

—En vida de tots—afegí el Nina.

El Salau, mig desmaiat, prengué la mà d'En Tòfol tot dient-li:

—Sou un peça.

En Tòfol amb posat de vanidós i com fent el desmenjat va dirigir-se als tres espectadors per explicar-los que allò no tenia gaire mèrit, que tot era qüestió de practicar-s'hi i de res més. La pràctica va afinant el sentit ¿sabeu?, i un sens adonar-se'n arriba a trobar que és una cosa tan senzilla com encendre un misto.

—Parlem de tot—va interrompre el Nina—Com té d'anar això del tiberi?

—Ja està acordat; que el Salau paga,—respongué el Tòfol—ja se sap de sempre.

—Ara que s'expliqui el sentenciat.

—Deveu parlar per mi—va dir el Salau.

—Justament: tens de fer alguna reclamació devant del Tribunal?

—Ni mitja; tracte és tracte i l'home per la paraula i el bou per la banya.

—El berenar serà diumenge al punt de les set, a l'hostal.

—Aquell conillet amb all-i-oli.

—S'hi té d'afegir una amanideta,—proposà el Perot—la paga el Nina. Jo m'encarrego del beure: vos faré tastar un vinet pastós, que els àngels hi canten.

—Fet—cridà el Nina.

I sortint tots quatre del cafè, no hi quedà ànima viventa.

Va durar poc la soletat de l'establiment, perquè no trigá gaire a presentar-s'hi altra volta el Salau, cap baix i amb l'aire del qui està fondament preocupat. Arribà al taulell, estirà el coll en direcció a la cuina i cridà:

—Ei! no cal que us mogueu, prenc un joc d'aquí al carter, sinó us sap greu.

—Tu mateix—va respondre l'amo de la cuina estant.

—Aprofitaré l'hora de la quietut per a fer les meves devocions.

El Salau agafà les cartes, s'acomodà silenciosament en un cap de taula de cara al carrer i, després de rebregar amb els dits alguns fulls del seu *devocionari,* es posà a fer el mateix treball que poc abans havia vist fer al Tòfol; i ensuma que ensumaràs, li passà el temps sens adonar-se'n, fins que al cap de bona estona que durava l'operació, aparegué el Noi i s'hi atansà pausadament per no fer fressa.

—Què fas, Salau? que tens algun sobrevinent?

—No'm distragueu, feu-me el favor.

I continuà les ensumades de l'una carta a l'altra.

—Però què t'ha agafat?

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

—No res, deixeu-me estar; me practico.

—Beneit del cabàs. Tan mateix t'hi has deixat caure?

—Com s'entén deixar-m'hi caure?

—Sí, home, en el parany del Tòfol.

—Per què ho dieu parany?

—Perquè de tu en fan el bon Jesús. Que no ho veus que el Tòfol és un camandulaire que la sap molt llarga? que no ho has conegut que els altres dos li feien esqueneta?

—Que voleu dir que ha estat una ensarronada?

—I tant com ho vull dir. Ja me n'he enterat de la conxorxa que es tenien i et volia avisar i tot, pero, veuràs, a mi no'm convé posar-me malament amb la parròquia, i després... qui s'ha d'anar a creure que un home com tu sia tan llonza?

—Me caso amb mi, mireu que és fumuda la meva planeta.

—Ets massa bo, massa; per això el Tòfol diu que ets un albat.

—Jo albat? Aquesta expressió li tinc de fer menjar.

—No li tens de fer menjar res; ara tu em vols comprometre. Escólta'm: fem una cosa?

—Digueu.

—Li vols tornar la pilota al Tòfol?

—Avui fos i demà festa.

—Pero no'm comprometis, ¿sents?, no'n caldria d'altra sinó que per servir-te a tu se m'hagués de agraviar un altre parroquià.

—Que som nens?

—Diumenge ves a berenar, i menja més que els altres si pots, i fés força broma, no estiguis mústig, al contrari, que ells no ho coneguin que la comèdia que han fet la saps fil per randa. Ja te l'explicaré la trampa amb que t'han engallinat entre tots tres; no té cap gràcia... La pensada que jo tinc aquí (signant-se al front) ja fa molts dies, aquesta si que és salada; si tens manya per fer-ho, riurem molt, t'ho prometo.

—Pero el Tòfol no hem de voler que rigui ¿eh?

—El Tòfol se donarà als dimonis i nosaltres mentres tant ens partirem de riure.

Fent amb la mà una senya com si volgués dir «t'haig de deixar un moment, espera't», el Noi se n'entrà a la cuina, tragué una cadira i, enfilat en ella, va encendre un dels quinqués i abaixá el flam fins que tot just s'afigurava.

Aleshores, començà de planejar la tasca convinguda amb el Salau; la conferència es va allargar una bella estona, i un cop ja no hi hagué res més a dir, l'un ficant-se a la cuina i l'altre marxant a bon pas cap a caseta, tot rient per sota el nas, començaven de tastar la dolçor d'una venjança bastant enraonada.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

IV

El café del Noi es ple com un ou; s'hi sent el baf d'un aire espesseït pel fum de tant tabac que crema i pel mateix tuf de la gentada que hi mata la tarda del diumenge; de les converses i disputes entre els concurrents no se'n podria treure l'aigua clara, talment se barregen i es confonen sorolls i remors d'intensitats variades dels que parlen i els que criden, dels que truquen fort jugant a cartes i els que piquen rítmicament amb les fitxes del dòmino.

En Tòfol i el Salau en el lloc de cada dia estan entretinguts en amical col·loqui; el Perot, de tant en tant, hi diu la seva i el Nina fa que si o que no amb el cap per mandra d'arrencar el puro de la boca, tan ficat endins, que li fa bony a la galta. Aquella tarda no es demanen cartes: el Salau té el pensament posat en altra cosa; ja li ha reparat el Tófol que de vegades respon *glorificat a matines* i l'ha de cridar a l'ordre perquè estigui atent al que li diuen.

—Salau, estem molt ensopits.

—Ara pensa amb el berenar—digué el Perot.

—I amb la broma que farem—afegí el Salau.

—Quan s'está tip se'n tenen més ganes de fer broma.

—Per xó'm guardo el riure per acabat de l'àpat.

—On se va després per rematar la festa?

—Aqui a pendre cafè, que el Noi m'hi ha fet comprometre.

—Doncs aquí,—digué el Tòfol—i quan el Salau hagi rigut prou, cap a *sant colgat*.

—O! no seré sol, no; tots riureu per les butxaques.

—Que tens una pensada?

—Els albats no'n tenen de pensades.

—Per què m'ho dius això?

—Que teniu cua de palla?... Ja ho sabeu vos perque ho díc... Ho haveu dit o no ho haveu dit que jo so un albat?

—No me'n amago; a mi no me'n trobaras mai de falsetat.

—I doncs, home?

—Es que no ho vaig dir amb segones ¿sents? Jo seré tot el que vulgues, però per mal intencionat no vull que m'hi prenguis.

—Ningú us ha parlat tant.

—No, ell no us ho ha dit això—intervingué el Perot.

—Jo ja us ho perdono, sabeu? No n'estic d'agraviat, no.

—No caldria mes; amics com sempre ¿oi? No podem renyir nosaltres dos.

—Res de renyines; pero us vull dir que d'albat ne sou més vos que no pas jo.

—Potser: tu diràs.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

—Sí, perque sempre aneu amb aquest vestit tan blanc... i no pogué dir res més de la passió de riure que li va entrar.

El Perot esclafí en una rialla estrepitosa que féu girar el cap als jugadors més pròxims, i al Nina li va venir el riure tan sobtat que ni a temps va ésser d'impedir que el puro de la boca li saltés al mig de la taula. Quan l'explosió d'hilaritat fou calmada, digué el Salau.

—Dissimuleu, però m'hauria reventat sinó us hagués pogut gastar aquesta bromada.

—Doncs, vaja, ja n'estic content si això t'ha hagut de fer feliç... Però ¿veus? d'aquest vestit no'n diguis mal.

—No'n dic pas.

—S'hi va molt fresc i per ço en tot l'istiu no el deixo, ni a les festes; és bona roba, de molta durada, perquè m'arribo a cansar de dur-la, sinó que ha perdut força, perquè no ho era aixi tan blanca; pero deixeu-vos de tantes rentades...

—Així feu més joc amb el Colom.

Un nou esclat de riure celebrà la sortida del Salau; aquest s'hi anava armant i hauria volgut tenir-ne el pap ple d'acudits per abocar-los tots, arreu arreu.

—I quan se us posa arrambadet a les cames sembleu un sant Roc amb el gos, tots d'una peça, fets de formatge tendre.

No cal dir que les riallades se van multiplicar, tant, que ja al Tòfol li començava de pujar la mosca al nas, i ventura que el Salau s'apressà a excusar-se.

—Me sabria greu que us hagués agraviat... tot és per broma... i veureu, una cosa o altre s'ha de dir per passar l'estona. Ara prou. ¿Anem-hi?

—On vols anar?

—A l'hostal.

—Farem molt d'hora.

—Ens estarem a l'eixida, que hi haurà fresca i jugarem a bitlles, o a botxes, el que volguem per esperar que parin taula.

JACINT LAPORTA

(Continuarà).

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Bibliografia

L'estela

d'En Miquel Forteza i Pinya

Obra de bella poesia, qui ofereix, al costat de petites impressions, notables poemes d'alta inspiració. El distingit poeta es un excel·lent matemàtic.

A un matemàtic

O el savi matemàtic d'ascètica figura,
de barba i de cabells solemnement nevats,
sumit en l'antigor de negra vestidura,
fruint la indiferència dels dies emboirats!

Les demostracions i regles assolides
han ordenat sa vida, com un raonament;
de tant estudiar les lleis indefinides,
la seva veu austera s'apaga sordament.

Sos arbres predilectes són els cònics xiprers,
li plauen les simètriques plantes dels carrers
i, com un pla sens fites, la mar negra i calmada.

Amb el cap ple de números, quan surt, les clares nits,
guaita, profundament, la volta constel·lada,
com una gran pissarra de càlculs infinits.

L'estrella vespertina

Damunt la serra, el jorn d'estiu que fina
batega encara amb flamarades d'or;
el verd malalt dels ametllers se mor
dins una tènue boira purpurina.
Sola en el cel, l'estrella vespertina
és del crepuscle l'inefable cor
i, quan es tanca la darrera flor,
ella sorgeix com una flor divina.
—Mon ànima reviu, amb ta mirada
de llunyana i gentil enamorada,
o estrella de dolcíssim resplendor!
Mes, per moments, un to morat te banya
i t'ocultes darrera la muntanya,
deixant mon cor sense cap raig d'amor.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Crònica local

Des de que els fars del port son il·luminats per l'electricitat, i amb més potència que abans com és de suposar, ja no calia més que donar un pas per què la victòria fos general, i aquest s'és dat. Amb la inauguració de les làmpares elèctriques a l'esglèsia Parroquial podem dir que s'és ficada en totes els edificis Bonic aspecte presentava el temple en celebrar-se la novena consagrada a la Puríssima, predicant el P. Ceferí de Granollers.El chor de la capella, amb la cooperació de moltes noies, feu més atractiva i solemnial la pia funció amb bells càntics de Sancho Marraco, Lamotte i Mas i Serracant.

Grans corrues se veuen a la porta de tots els estancs el dia que arriba tabac. Els estanquers, en previsió de qualque contratemps que podria sobrevenir amb l'aglomeració de compradors, solen sol·licitar la presència de la Guardia Civil o Carrabiners. Com que sempre arriba poc tabac, no n'hi ha per a tothom, i els fumadors que fan tard, per la adquisició d'un paquet o un miserable caliquenyo se daleixen com a criatures desmamades.

Al Centre Econòmic funció teatral en obsequi als socis posant-se «En Manelic» i «L'hereu Pruna». Els «Gorguins» hi representaren «Com les òlives» i «Ditxosos barrets», exhibint-se els joves J. i F. Morata, Homs, Viñas, Perez, Blanch, Roca, Sànchez.

A l'Agrupació Catalanista el dia vuit, gran vetllada prenent-hi part l'«Orfeó Aucellada» amb belles cançons a la primera part; projectant-se bonics clixés d'En Camós d'una excursió als Molins en la segona, i, per fi de festa, la secció d'aficionats representà «El casament per força» de Molière amb general aplaudiment, coronant la vetllada amb un chor general de «Els Segadors».

S'és inaugurat el Club Palamós al carrer Major.

A la platja prosseguéixen els treballs de la cloaca general.

El Sindicat d'Oficis Varis trameté, com a representant, En Fermí Oliver a l'Assamblea General de Madrid.

La festivitat de Santa Llúcia ha passat quasi desapercebuda així com la fira de Sant Tomàs, no veient-se més que tres o quatre tauletes de turrons al carrer Major.

Les fàbriques que usen el paper d'esmeril per a fer els taps se trobaren en greus dificultats per la manca d'aquest article.

Ha visitat aquesta població el Gobernador Civil de la Província, senyor Tarradas.

Com si fos una malura que s'encomana, les societats de Palamós d'un temps a aquesta part pateixen de la mania del teatre. Més gran o més xic, ja quasi totes el tenen. Alguns joves del Casino El Port van empenyar-se en que aquella societat no tenia d'ésser menys que les altres, i no han parat fins

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

a poder-lo inaugurar provisionalment amb el drama« Ferida al cor» i el saïnet «Com venen les coses», obtenint un ple a vessar.

Arribà a aquest port el trasatlàntic de la casa Tayá «Roger de Llúria» amb carregament de cotó, sucre i fusta. Com que dita casa es boicotejada, no pogué descarregar a Barcelona i decidí fer-ho a Palamós; mes el camàlics del moll tampoc volgueren intervenir-hi per l'esmentat motiu. La casa llavors no tingué més remei que reclutar descarregadors a fora per sortir del pas. Com que aquest port no és habilitat per al tràfec del cotó ni del sucre, aquestes mercaderies tenen que romandre a la intempèrie sobre el moll. El vapor Teresa Taià vingué per recollir-les no podent-ho conseguir de moment per certs entrebancs que s'han presentat. Cal esmentar que algunes famílies palamosines assistiren a la missa a bord del «Roger de Llùria» que, com a bon trasatlàntic, està dotat de la corresponent capella amb el capellà per a celebrar-hi.

Tenim entès que hi ha una nova societat artística en projecte.

La rifa de Nadal com cada any, o més si cap, era esperada amb un cùmul d'il·lusions falagueres; transcorregué la data del sorteig, vingueren les llistes ... res!; amb tot i ser tant llargues, el número que hom hi cerca quasi mai hi és. Se produeix la desil·lusió de moment, mes, l'any següent, s'hi torna.

La vinguda de l'acabalat comerciant N'Ernest B. Calvó i família a la vila nadiua ha deixat una estela de lloances a son pas per les moltes obres caritatives que ha fet, portant el consol a algunes llars necessitades. Així mateix En Josep Tauler és estat molt felicitat per son donatiu per a la Casa-Bressol de Palafrugell.

Les festes de Nadal al «Casino El Port» han estat celebrades amb una gran vetllada prenent-hi part l'«Orfeò Aucellada» cantant celebrades composicions com les sardanes «La cançó nostra» de Morera i «Per tu ploro» de Ventura així com xamòses cançons populars obtenint xardorosos i merescuts aplaudiments. La secció de aficionats representà «Pobre mare!» i «L'excusa del malalt».

Al Centre R. Federal, Centre Econòmic i Agrupació Catalanista lluïts balls de nit; i, a més, al Centre Econòmic la secció Rusiñol posà en escena «Viatge de nuvis» i «Toreros de pega».

Malgrat les diversions que en aquests dies intentaren esborrar les cabòries, l'any s'acabà força malament. El locaut comença de fer-se efectiu el dia 29 i totes les fàbriques petites i grans tancaren les portes. No treballa ningú; tot és parat; els obrers se passegen tranquilament en espera d'una solució.

Deu vulla il luminar els esperits de les persones que tenen de donar-la perque aquesta sia justa i equitativa per a tothom.

Amb fervents desitjos que aquesta vinga aviat i satisfactòria per a tots, desitgem als nostres llegidors un any nou més sortós que el finit.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Sport

Fut-bol

Els partits celebrats pel Palamós F. C. durant el passat mes de Desembre i començament del Gener li han estat favorables, fora un que fou efectuat en pèssimes condicions per als jugadors palamosins.

D'entrenament es concertaren dos partits amb l'Ateneu Palafrugellenc, jugant-se els dies 7 i 8 de Desembre passat, sortint-ne victoriós en tots dos encontres nostre 1er equip, per 3 goals a 1 el primer dia i per 1 a 0 el segon. Cal fer constar que l'equip del Palamós en cap d'aquestos partits presentà l'equip complert. El primer partit fou bastant interessant i el segon resultà deslluït per la forta tramuntana que feia.

De Campionat

El dia 14, començà la lluita per a la posessió d'aquest honrós títol en e camp de l'Ateneu Palafrugellenc, jugant el 1er equip d'aquest club amb el de l'Unió Sportiva de Figueres. Guanyà l'equip Palafrugellenc per 1 goal a 0.

Fou arbitrat pel refereè col-legiat Sr. Duran.

El dia 21 l'equip del Palamós F. C. lluità a Figueres contra l'Unió Sportiva, guanyant aquest últim per 2 goals a 1. El goal que conseguí el Palamós encar que fou de «penalty» fou molt aplaudit, tota vegada que ja devia ésser goal a no haver fet caure En Salvador al anar a «schotar» davant mateix la porta de l'«Unió».

Nostre equip se salvà d'una verdadera *débacle* per la bona actuació d'En Joan, Salvador i Humbert, qui aguantaren l'atac de l'equip contrari. En aquest partit En Joan ens confirmà ésser el millor porter de la província.

Arbitrà En Lemmel, qui rebé les felicitacions de ambdós equips per la seva imparcialitat.

Fou aquesta una excursió molt accidentada per a l'equip del Palamós; solament s'ha de dir que sortiren els jugadors palamosins a les 6 del matí de Palamós i arribaren a Figueres a un quart de 4 de la tarda, presentant-se a la lluita sense haver dinat i quasi es podría dir sense haver esmorzat. A pesar d'això, va faltar en la lluita una mica de voluntat per part d'alguns jugadors.

Al mateix temps que el Palamós lluitava a Figueres, l'Ateneu Palafrugellenc jugava a St. Feliu amb l'Ateneu Deportiu qui va vèncer per 4 goals a 0.

El Palafrugellenc protestà d'un jugador guixolenc per no constar en les llistes de la Federació i s'assegura que, essent fundada aquesta protesta, els 2 punts del Deportiu passaran a favor del Palafrugellenc.

—

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

El dia 28 l'equip del Palamós F. C. va rehabilitar-se de la derrota que tingué a Figueras, guanyant a l'Ateneu Palafrugellenc per 3 goals a 1. Un fort cop rebut per En Salvador i la mala actuació d'En Ioan privà a nostre equip d'una victòria més esclatant.

Fou arbitrat per En Timor qui també fou molt felicitat.

—

L'últim partit de la primera volta fou jugat a Figueres pel club d'aquella ciutat i l'Ateneu Deportiu. Empataren a 2 goals i se'ns assegura que es repartiren algùns *bolets*.

Arbitrà En Palomeras del Col·legi d'àrbitres.

Aquest partit ha estat el primer escarment que ha rebut l'Ateneu Deportiu, car refiant-se de dos jugadors forasters, aquestos no se presentaren i tingueren que jugar solament amb 10 jugadors.

—

Quadre del Campionat de la Provincia de Girona.

CLUBS	P. J.	PARTITS			GOALS		PUNTS
		G.	P.	E.	a-favor	en-contra	
Ateneu Deportiu	2	1	0	1	6	2	3.
» Palafrugellenc	3	1	2	0	2	7	2.
Palamós F. C.	2	1	1	0	4	3	2.
Unió Sportiva	3	1	1	1	4	4	3.

Com pot veure's, el Campionat està actualment molt nivellat, essent favorable actualment a l'Ateneu Palafrugellenc, qui augmentarà en 2 punts el seu resultat a causa de la protesta presentada contra el Deportiu, i perdent-los, per tant, aquest últim club.

Demés, falta jugar el partit Palamós - Ateneu Deportiu que se sospengué a la primera volta per causa del mal temps, i que pot ésser el decisiu per al Campionat.

No fem vaticinis i sí solament ens preguntem: Qui serà el Campió?

JOSEP FRANCH.

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós

Moviment del port durant el mes de Desembre de 1919

	ENTRADES	TONELATGES		SORTIDES	TONELATGES
Vapors	3	3 427	Vapors	2	2.797
Barcos de vela	7	738	Barcos de vela	7	738

Operacions de la Caixa d'Estalvis Mes de Desembre de 1919

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegres	Quantitats pagades	libretes noves
49	1.975	10	1.288	4

Registre civil

Mes de Novembre

Defuncions.—Dolors Romañach i Servià.—Sebastià Alrich i Miró.—Raimonda Pietat Pallí i Llorá.—Dolors Llopis i Llorans.—Federic Batlle i Girbau.

Naixements—Rosa Roig i Vilanova.—Salvi Sureda i Ferrer.—Ferrer i Casanovas.—Josep M.ª Egido i Sànchez.—Albert Buxeda i Badia.—Maria Tubau i Niell.—Sànchez i Hernàndez.

Casaments.—Vicens Llopis Llorens amb Carme Tomàs Vidal.—Baltasar Ramon Valls amb Rosa Parés i Presas.

Mes de Desembre.

Naixements.—Robau i Morató.—Elissa Bragado i Elena.- Miquel Margarit i Rovira.—Vicens Margarit i Rovira.—Sebastià Alonso i Chiva.—Rosa Brugat i Roig.—Vancells i Bona.—Olimpia Ramos i Sanchez.—Josep Valenti i Diarnés.—Sebastià Bargeli i Roberto.—Sureda i Serradell.—Oliver i Matas.—Josep Homs i Vilanova.—Buscall i Corominas.

Casaments.—Francesc Romeu Masbernat amb Pilar Gay i Camps.—Esteva Pla Peric amb Rita Font i Verdaguer.—Francesc Armela i Gasull amb Trinitat Caudet i Flores.

Defuncions.—Juli Vergeli i Casals.—Ildefonsa Blanes i Pèrez.—Marina Puig i Costa.—Josep Sala i Baró.

Talleres Tipográficos LLORENS CASTELLÓ — Palamós

Servei d'Arxiu Municipal de Palamós